

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní formy neziskových organizací

Mgr. Jaroslav Benák
jaroslav.benak@law.muni.cz

Obsah

- Odkud jdeme? Stará právní úprava a její problémy.
- Kam míříme? Rekodifikace soukromého práva.
- Jak se tam jde? Co pro to musíme/máme/můžeme udělat?
- Rejstříkový zákon

Rok 2013

Rok 2014

Zájmové sdružení právnických osob

Zájmové sdružení právnických osob

Občanské sdružení

Spolek

Sociální družstvo

Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšná společnost

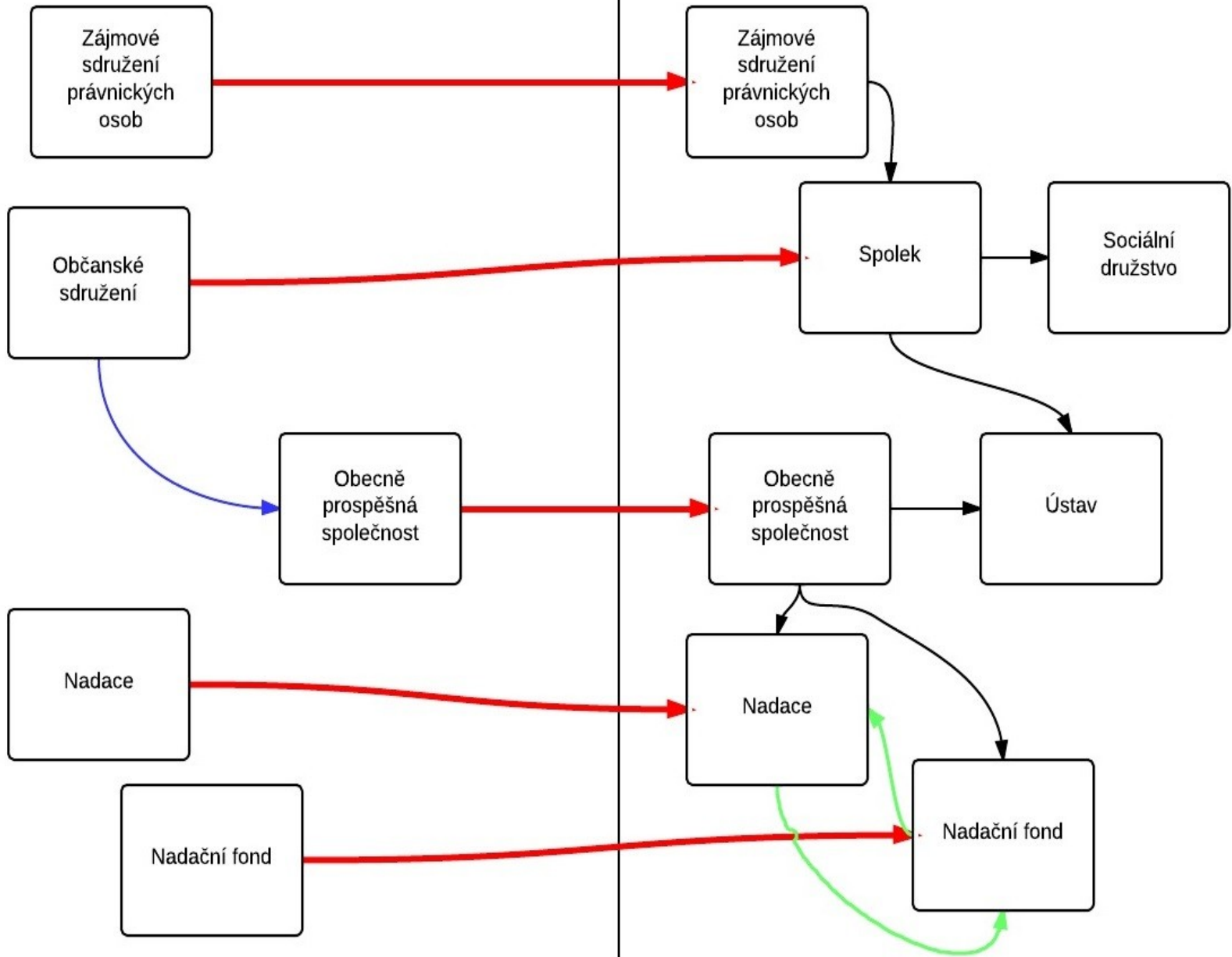
Ústav

Nadace

Nadace

Nadační fond

Nadační fond

Legenda ke schématu

- Červená = změna ex lege (přímo ze zákona)
- Modrá = transformace možná jen v roce 2013
- Černá = transformace možná podle přechodných ustanovení NOZ
- Zelená = transformace možná podle NOZ (pro všechny)

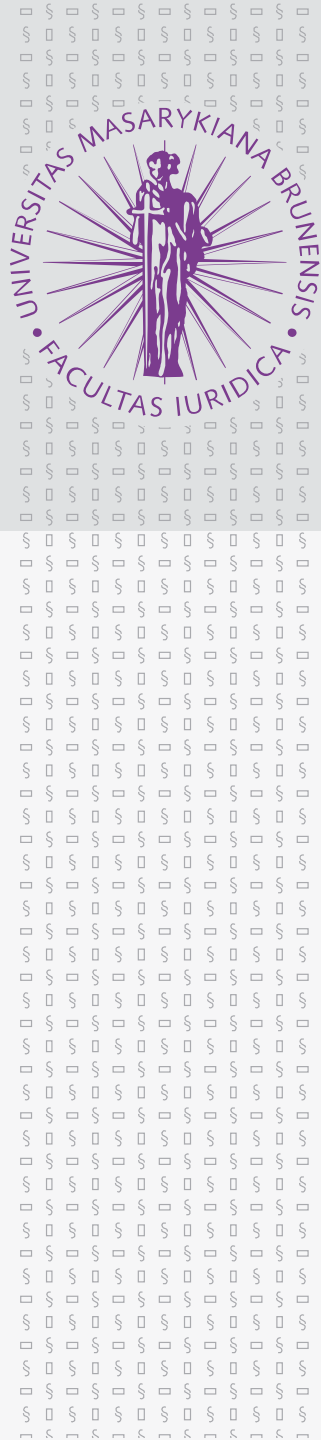
Občanské sdružení

- Atmosféra roku 1990
- „Liberální“ právní úprava
- Pestrá paleta občanských sdružení
- Rozhodovací praxe MVČR

Obecně prospěšná společnost

- 90. léta - záměr transformovat rozpočtové a příspěvkové organizace = přísnější právní úprava
- 7 lidí (správní rada, dozorčí rada, ředitel)
- Poskytování služeb „ven“ na nediskriminačním základě
- Nejasný vztah mezi o.p.s. a o.s.

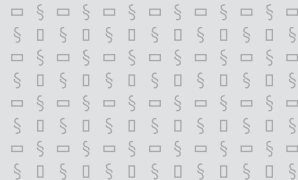
MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Stav rekodifikace soukromého práva

Nové předpisy

- Občanský zákoník - 89/2012 Sb.
- Zákon o obchodních korporacích - 90/2012 Sb.
- Zákon o veřejných rejstřících PO a FO - 304/2013 Sb.
- Daňové změny - zejména - 344/2013 Sb.
- ~~■ Zákon o statusu veřejné prospěšnosti~~

Struktura NOZ

- Základní zásady
- Obecná úprava právnických osob
- Korporace + Fundace
- Konkrétní právní formy
- Analogie mezi formami

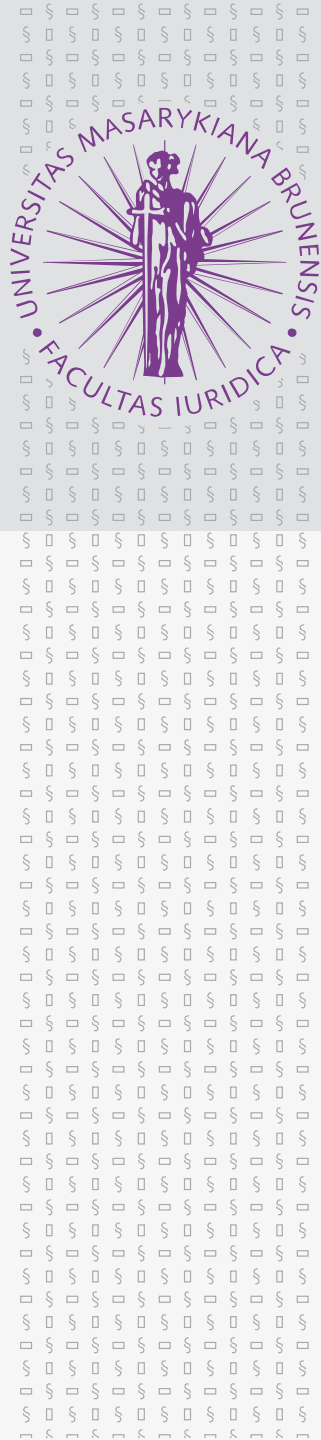

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Okresní soud [redacted] rozhodl v hlavním líčení konaném dne [redacted]
v senátě složeném z předsedy [redacted] a soudců přísedících [redacted]
[redacted] **t a k t o :**

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní formy NOZ

Rok 2013

Rok 2014

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Občanské
sdružení

Spolek

Sociální
družstvo

Obecně
prospěšná
společnost

Obecně
prospěšná
společnost

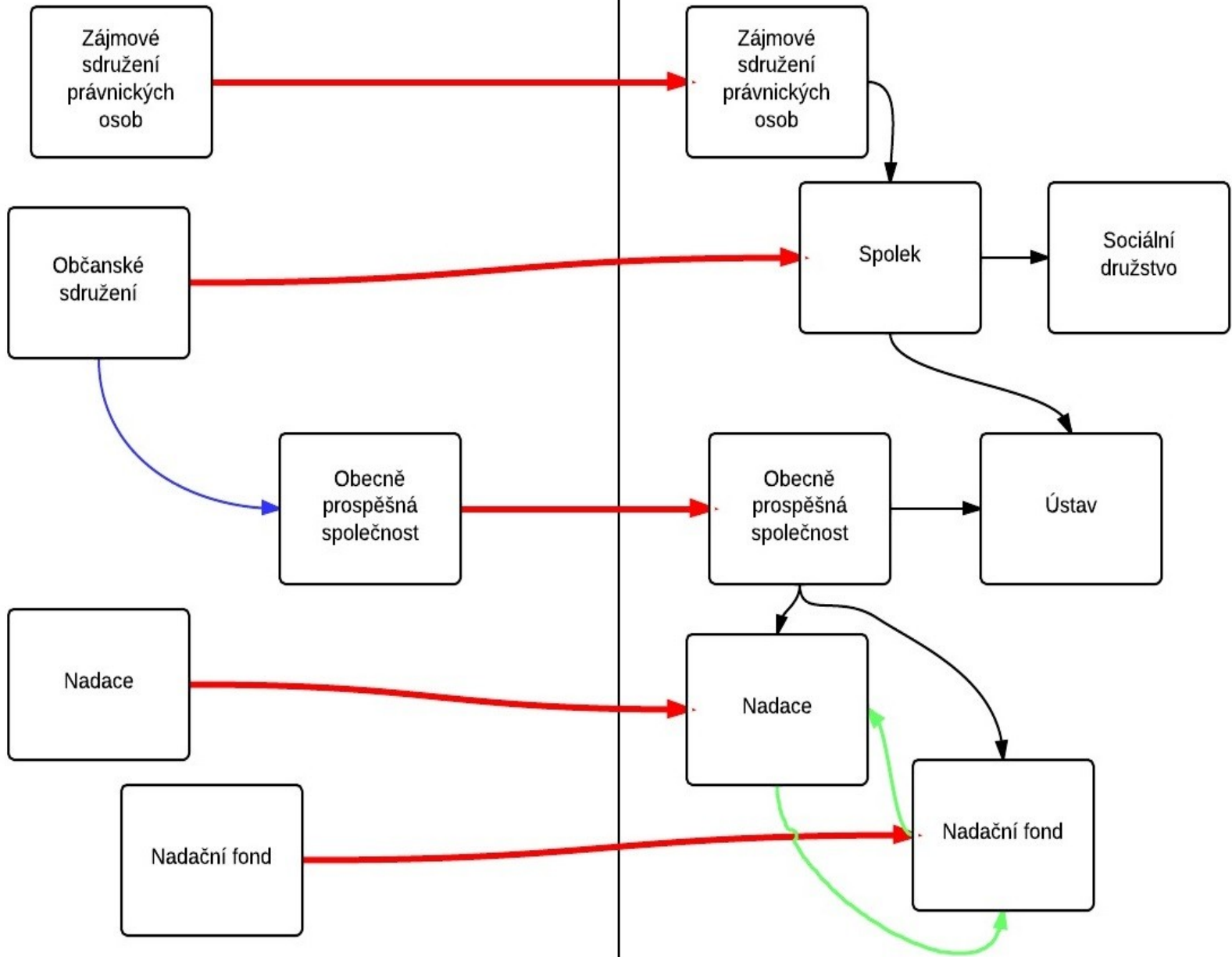
Ústav

Nadace

Nadace

Nadační fond

Nadační fond

Korporace

- Spolek
 - Členská základna
 - Společná činnost
 - Vzájemně či veřejně prospěšná
 - Hlavní činnost + vedlejší činnost (i podnikání)

Korporace

■ Sociální družstvo

Sociálním družstvem je **družstvo**, které soustavně vyvíjí **obecně prospěšné činnosti** směřující na **podporu sociální soudržnosti** za účelem pracovní a **sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti** s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti **vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.**

Korporace

- Sociální družstvo
 - Členská základna (pozor na vymezení v § 763 ZOK)
 - Právnícké osoby (bez omezení)
 - Fyzické osoby:
 - Zaměstnanci
 - Dobrovolníci
 - Příjemci služeb
 - Podnikání
 - Rozdělování až 33 % zisku mezi členy. Zbytek reinvestice

Fundace

- Nadace
- Nadační fond
- Ústav
- (Obecně prospěšná společnost)

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Možnosti bývalého občanského sdružení

Rok 2013

Rok 2014

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Občanské
sdružení

Spolek

Sociální
družstvo

Obecně
prospěšná
společnost

Obecně
prospěšná
společnost

Ústav

Nadace

Nadace

Nadační fond

Nadační fond

Nástupnické právní formy o.s.

- Obecně prospěšná společnost
- Spolek
- Ústav
- Sociální družstvo

Transformace nebo začít znovu?

■ Transformace:

- Stejně IČ
- Zůstává historie
- Zůstávají právní vztahy (účty v bankách, zaměstnanci, pronájem, dotace)
- Notifikační povinnosti

■ Nová osoba:

- Zachová se stávající PO a vedle ní vznikne nová
- Je to „očekávané“

Spolek - „automatická transformace“

- § 3045 NOZ - nebylo třeba nic dělat, nešlo tomu zabránit
- § 3042 - do dvou let upravit název
- § 3041 - do tří let upravit stanovy
- Do tří let upravit údaje v rejstříku
- Aktuálně soudní poplatek 1000,- Kč za každý zápis

Transformace na ústav/sociální družstvo

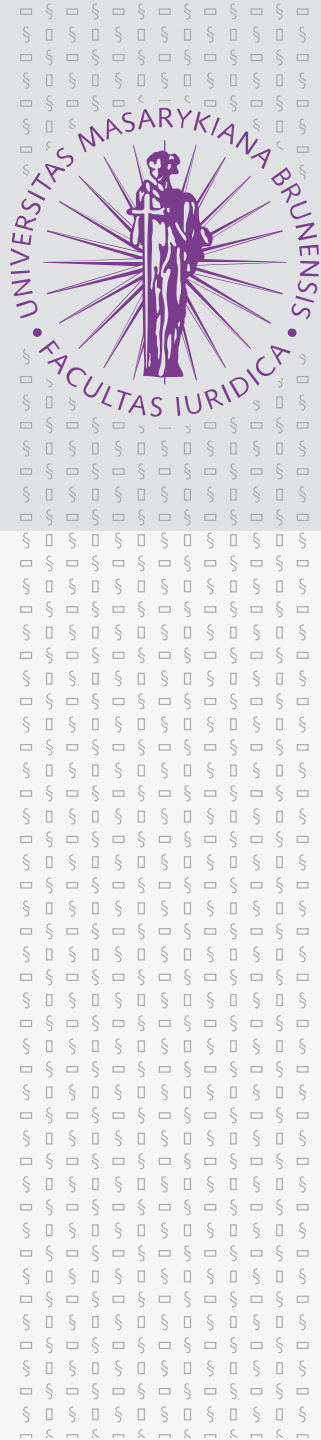
- § 3045 NOZ - kdo **byl o.s.** a **je spolkem**, může se transformovat
- Obecná pravidla pro změnu právní formy
 - Účetní závěrka
 - Vyřešit postavení členů

Jak se dělá změna právní formy

- Fáze 0 - změna stanov spolku
- Fáze 1 - rozhodnutí uvnitř spolku (podle stanov)
- Fáze 2 - vytvoření zakladatelského jednání

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Transformační možnosti o.p.s

Rok 2013

Rok 2014

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Zájmové
sdružení
právnických
osob

Občanské
sdružení

Spolek

Sociální
družstvo

Obecně
prospěšná
společnost

Obecně
prospěšná
společnost

Ústav

Nadace

Nadace

Nadační fond

Nadační fond

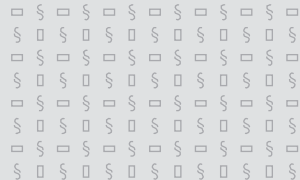
- § 3050 NOZ - o.p.s. může:
 - Zůstat o.p.s. (a řídit se zrušeným zákonem)
 - Transformovat se na:
 - Ústav
 - Nadační fond
 - Nadaci

Proč (ne)být ústav?

- Administrativní náročnost transformace - ops - ústav
- Účast na podnikání jiných osob - ops - ústav (kromě v.o.s a k.s.)
- Povinnost mít dozorčí radu - ops - ústav
- Vkladová povinnost - ops - ústav
- Reformovatelnost právní úpravy - ops - ústav

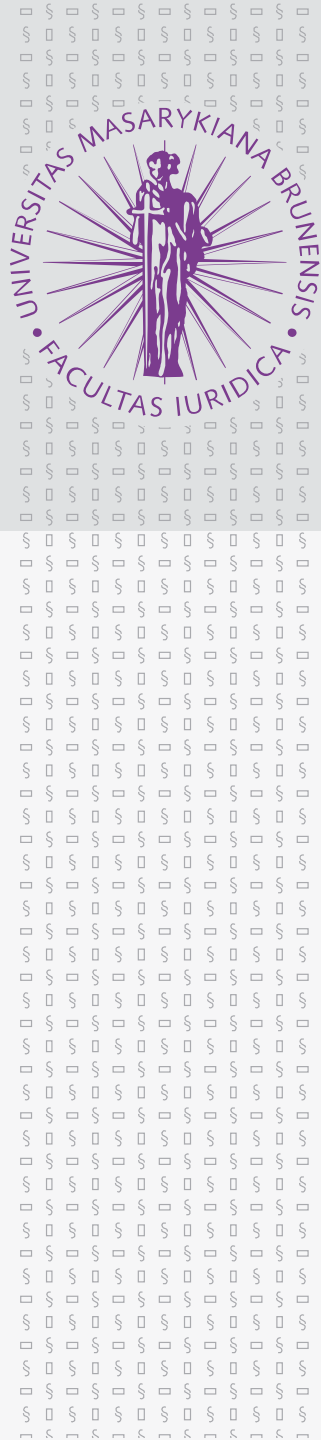
- Posílení pozice zakladatele ústavu

Povinnosti z rejstříkového zákona

- Do 6 měsíců - kontrola a doplnění údajů

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Rejstříkový zákon

Základní informace o rejstříku PO a FO

- Vše bude „vypadat jako obchodní rejstřík“
- Odborové organizace mají téměř ze všeho výjimku (§ 121 RejstřZ)
- Krajské soudy podle sídla PO

Jak funguje rejstříkový soud?

- 3 pracovní dny na výzvu k doplnění (§ 88 RejstřZ)
- 5 pracovních dní na rozhodnutí (§ 96 RejstřZ)
- Vše na formuláři (interaktivní vyplnění na webu MSp)
- Pro řadu věcí ověřené podpisy - osvobození pro NNO od poplatku za ověřování

Rejstřík spolků

- Lhůta 3 měsíce pro MVČR
- Přejídné období 3 roky (§ 122 odst. 3 RejstřZ)
- Pobočné spolky (právní osobnost, ručení)
- Soudní poplatek (zatím) 1000,- Kč

Rejstřík o.p.s.

- Vznikne z existujícího rejstříku o.p.s. (= nic se nikam „nepřeklápí“)
- Lhůta 6 měsíců na úpravu údajů
- Za každý zápis 2000,- Kč

Daňový režim

- Zákonné opatření senátu č. 344/2013 Sb.
- Nepočítá se se statusem veřejné prospěšnosti
- Prakticky všechno zůstává:
 - Osvobození členských příspěvků
 - Osvobození darů (plus snížení základu daně dárce)
 - Snížení základu daně („minus 300 tisíc“)
- Jiný režim úroků

